

אינטרסובייקטיביות - סילבוס

מרצה: ד"ר מיכאל גלעד

michael.gilead@gmail.com

<http://michaelgilead.weebly.com>

(שעות קבלה בתיאום במייל)

בקורס זה נסקור מחקר פסיכולוגי שעוסק באינטרסובייקטיביות – היכולת לעבד את הכוונות, הרגשות והמחשבות של האחר.

בחלק הראשון נסקור את המחקר בפסיכולוגיה חברתית שעוסק בכשלים אינטרסובייקטיביים.

בחלק השני נדון במנגנונים הקוגניטיביים של אינטרסובייקטיביות, ונסקור מחקר הנוגע להתפתחותה של יכולת זו, טיבם של הייצוגים המנטאליים העומדים בבסיסה, וכן במנגנונים המוחיים של אינטרסובייקטיביות.

בחלק השלישי נדון במחקר שעוסק באבולוציה של אינטרסובייקטיביות, בפונקציה האדפטיבית של יכולת זו, ובדרכים בה האדפטיביות של האינטרסובייקטיביות האנושית עיצבה את מערכת המוטיבציות שלנו.

בחלק הרביעי נשאל כיצד הבנה של המנגנונים הפסיכולוגיים שהפכו אותנו לייצורים אינטרסובייקטיביים עשויה לסייע לנו להבין תופעות אנושיות כמו הפרעות אישיות, אמונות, ומוסר.

דרישות: הנוכחות בקורס הינה חובה. אין קריאת חובה בקורס.

ציון: יתבסס על מבחן בסיום הקורס.

מבוא

שיעור 1: מה זה אינטרסובייקטיביות?

נדון בהגדרת המושג אינטרסובייקטיביות, בחשיבותה של יכולת זו, ונסקור את תכני הקורס.

חלק א' - כשלים באינטרסובייקטיביות

שיעור 2: בטחון יתר ביכולת האינטרסובייקטיבית

נדון במחקר שמראה שהגישה שלנו למתרחש בנפשם של אחרים מוגבלת ביותר – ושנחנו לא מודעים לכך.

שיעור 3: אובייקטיפיקציה ואנתרומורפיזם

נעסוק במחקר שמראה שאנחנו לפעמים מכבים את המנגנונים שלנו להבנה אינטרסובייקטיבית כשאנחנו צריכים אותם, ובמחקר שמראה שאנחנו לפעמים מפעילים את המנגנונים הללו ללא סיבה.

שיעור 4: אסטרטגיות להבנה אינטרסובייקטיבית וכשליהן

כדי להבין את המתרחש בנפשם של אחרים, אנשים משתמשים במספר אסטרטגיות שמופו היטב. נתאר את האסטרטגיות הללו ונראה מדוע הן לעתים קרובות נכשלות.

חלק ב' - המנגנונים המוחיים והקוגניטיביים של הבנה אינטרסובייקטיבית

שיעור 5: טיבם של הייצוגים המעורבים בהבנה אינטרסובייקטיבית

נדון במחקר שמנסה להבין כיצד אנחנו מייצגים בנפש שלנו את המתרחש בנפשו של האחר.

שיעור 6: האם יש שתי מערכות שונות להבנה אינטרסובייקטיבית?

נדון במחקר המציע עדויות לכך שיש לבני אדם שתי מערכות שונות המשמשות אותנו להבנה אינטרסובייקטיבית: מערכת אחת שמופיעה מוקדם בהתפתחות, ומערכת אחרת שמופיעה לאחר התפתחות השפה.

שיעור 7: האם ישנן מערכות מוחיות יעודיות להבנה אינטרסובייקטיבית?

נדון במחקר המנסה להבין האם ישנם מודולים מוחיים שמשמשים באופן ספציפי לפתרון בעיות של הבנה אינטרסובייקטיבית.

שיעור 8: התהליכים הקוגניטיביים שמאפשרים הבנה אינטרסובייקטיבית

נדון ב-2 תיאוריות (תיאוריית "סימולציה", ותיאוריית "תיאוריה") המנסות לתאר את האלגוריתם באמצעותו ניתן להגיע להבנה אינטרסובייקטיבית.

חלק ג' - אינטרסובייקטיביות בראייה אבולוציונית

שיעור 9: ההיסטוריה האבולוציונית של היכולת האינטרסובייקטיבית

נדון במחקר המנסה למפות את ההתפתחות הפילוגנטית של היכולות האינטרסובייקטיביות שלנו, על ידי השוואה בין בני אדם לחיות אחרות.

שיעור 10: הפונקציונליות של היכולת האינטרסובייקטיבית

נדון ב-2 תיאוריות (התיאוריה התחרותית והתיאוריה השיתופית) אשר מנסות לשער מה היו הלחצים האבולוציוניים שהובילו להתפתחות של היכולת לאינטרסובייקטיבית, וכיצד יכולת זו תרמה להישרדות בני האדם.

שיעור 11: כיצד הפונקציונליות של היכולת האינטרסובייקטיביות עיצבה את מערכת המוטיבציות שלנו?

נדון בתיאוריות שמשערות את קיומן של מערכות מוטיבציונית איתן אנו באים לעולם, ואשר נגזרות מהתיאוריה התחרותית והתיאוריה השיתופית להתפתחות של אינטרסובייקטיביות.

חלק ד' - תפקידם של מנגנונים להבנה ושותפות אינטרסובייקטיבית במגוון תופעות אנושיות

שיעור 12: התפקיד של אינטרסובייקטיביות בעיצוב החווייה הרגשית ובפסיכולוגיה

נדון בתיאוריות פסיכודינמיות המדברות על החשיבות של אינטרסובייקטיביות בהתפתחות הנפשית, ונדון בהשלכות הנפשיות של כשלים ביכולות האינטרסובייקטיביות.

שיעור 13: התפקיד של אינטרסובייקטיביות בשיפוט ערכי ומוסרי של בני אדם

נדון בתיאוריות שונות המנסות לתאר את החוקיות של תהליכי שיפוט מוסרי, ומדברות על החשיבות של תהליכי הבנה אינטרסובייקטיבית בשיפוטם אלו. בנוסף, נדון באופן בו השיפוט המוסרי שלנו מושפע מהמנגנונים של יצירת שותפות אינטרסובייקטיבית.

שיעור 14: כיצד מוסדות תרבותיים "חוטפים" את הפסיכולוגיה האינטרסובייקטיבית שלנו

נדון במספר תופעות תרבותיות כגון חוייה אמנותית, דתית, והומור, ונשאל האם אוצר המילים שפיתחנו בקורס עוזר לנו לחשוב ולהבין את תופעות אלו.